

Oppdragsbeskrivelse
-
Rammeavtale
Mikromobilitetsløsning

UTKAST

1. Introduksjon

1.1. Overordnede målsetninger

Klimaforliket og Nasjonal Transportplan 2018-2029 fastsetter et nullvekstmål, som innebærer at veksten i persontransporten i storbyområdene skal tas med sykkel, gange og kollektivtransport.

Ruter er ansvarlige for kollektivtrafikken i Oslo og Akershus. Ruter er eid av Oslo kommune og Akershus fylkeskommune, som har en politisk målsetning om å nå nullvekstmålet i hovedstadregionen. Ruter skal bidra til å løse samfunnsoppdraget som er å redusere veksten i persontransport med bil, ved at Ruter finner andre gode og miljøvennlige transportløsninger. For å oppnå nullvekstmålet er det behov for en bærekraftig byutvikling, hvor mobilitetstilbudet styrker regionens attraktivitet.

I Ruters visjon om fremtidens mobilitetsløsninger, inngår sykling og gange i et helhetlig og bærekraftig mobilitetstilbud. Tilbudet for personer som sykler og går må styrkes, slik at vi får et godt samspill mellom gange, sykling og kollektivtransport. Kundene skal få flere valgmuligheter, og det skal bli lettere for flere reisende å sette igjen bilen. En rekke kommuner i Ruters geografiske områder har på tilsvarende måte som Akershus fylkeskommune, en politisk målsetning om at kollektivtrafikk, sykkel, gange og lignende skal ta veksten i persontrafikken innenfor kommunen. Ruter ønsker nå å utvikle et tett og fleksibelt nettverk av integrerte mobilitetsløsninger med høy kvalitet, slik at tilbudet blir attraktivt for både arbeids- og skolereiser samt for handle-, hente- og fritidsreiser. En velfungerende og integrert mikromobilitetsordning er et viktig steg på veien til et helhetlig og sømløst mobilitetstilbud for brukerne. Målet er at dette vil gjøre det lettere for brukerne å velge bærekraftige mobilitetsløsninger.

1.2. Formål

For å oppnå målsetningene i pkt 1.1 ønsker Ruter å inngå en rammeavtale om levering av mikromobilitetsordning i det geografiske området hvor Ruter operer.

Oppsummert er formålet med avtalen å utvikle en mikromobilitetsordning som:

- bidrar til bærekraftig bevegelsesfrihet og sømløs reise på tvers av kommunegrenser
- kompletterer kollektivtilbudet, særlig fra kollektivknutepunkt til destinasjon
- er et tilbud til innbyggerne, besøkende og næringslivet i den enkelte kommune, inkludert kommunes ansatte

2. Beskrivelse av leveransen

2.1. Omfang

Ruter ønsker å inngå en rammeavtale om mikromobilitet hvor leverandøren i første driftsåret (2020) har et helhetsansvar for ordningen. Dette betyr at leverandøren står for investering, redistribusjon av kjøretøyene (ombæring), drift og vedlikehold, leveranser av kjøretøy, stasjoner, hard- og programvare for brukerinteraksjon, samt brukerstøtte.

Ruter definerer begrepet mikromobilitet slik at det kan omfatte el-sykler, vanlige tråsykler, el-sparkesykler, lastesykler og likende. I kontraktperioden har leverandøren muligheten til å, i samarbeid med Ruter, tilpasse miksen av kjøretøy i henhold til erfaringer gjort på brukernes preferanser og økonomiske rammer. Ruter er opptatt av at miksen, til enhver tid, består av ulike type kjøretøy.

Løsningene skal utformes på en måte som bidrar til formålet beskrevet under pkt. 1.2 og bør hensynta hvor det er (ikke uttømmende):

- Kollektivknutepunkter

- Arbeidsplasser
- Parker, plasser og friområder
- Kulturinstitusjoner, Idrettsarenaer
- Kompakte boligområder
- Nye byutviklingsområder

For å sikre tilgang for alle Ruters kunder, har Ruter en ambisjon om å integrere mikromobilitetsordningen mot sine tjenestepordefølje innen andre driftsåret, 2021. Dette gjelder både, integrasjon av tjenesten i Ruters digitale kundegrensesnitt (f.eks. betalingsløsning), og integrasjon av kundeinteraksjon (inkl. brukerstøtte) i Ruters eksisterende systemer.

Leverandøren bes å beskrive eventuelle merknader som en slik integrasjonen medfører i løsningsforslaget, jf. vedlegg 3.

Ruter ønsker å ha en fleksibel og tilpasningsdyktig løsning. Det er også et ønske om å kunne opprette midlertidige stasjoner ved behov, som f.eks. ved store arrangementer.

Ruter stiller seg positivt til at leverandøren inngår sponsoravtaler for å delfinansere ordningen, så lenge sponsorene ikke er motstridig med Ruters verdier.

2.2. Utrulling

Bærum kommune har på samme måte som Ruter et mål om at kollektivtrafikk, sykkel, gange og lignende skal ta veksten i persontrafikken innenfor kommunen. Ruter har derfor inngått et samarbeid med Bærum kommune om leveranse av Mikromobilitet i kommunen. Bærum kommune er den første kommune hvor en mikromobilitetsløsning i regi av Ruter skal etableres.

Målsetningene bak samarbeidet mellom Bærum kommune og Ruter vil gjøre seg gjeldende for de andre kommunene i Ruters geografiske område. Ruter ser derfor for seg muligheten til å utvide løsningen til flere kommuner i Ruters geografiske område på sikt. Erfaringer og læring fra Bærum vil påvirke utrullingstakt til andre kommuner.

Oppstartsdato for etableringen av løsningen i Bærum kommune er nærmere beskrevet i vedlegg 1.

Videre utrulling øvrige steder følger prosedyrer beskrevet i kontraktens punkt 6.

2.3. Krav til kjøretøy

Leverandørene skal redegjøre for hvilke og hvor mange kjøretøy de tilbyr, i løsningsforslaget, jf. vedlegg 3.

Kravene og forhold som evalueres som fremkommer under pkt. 2.3 i det følgende, skal redegjøres for i løsningsforslaget, jf. vedlegg 3.

Felleskrav

- Kjøretøykomponenter og reservedeler skal være enkle å vedlikeholde og reparere, slik at en maksimal levetid kan oppnås
- Kjøretøyene og reservedeler skal være solid konstruert og skal tåle hard og langvarig bruk
- Designet skal være tilpasset gjenbruk og rene materialstrømmer for materialgjenvinning
- Kjøretøyene skal være lett gjenkjennelige i bybildet. Dette innebærer utforming, materialbruk og farge med en tydelig og helhetlig grafisk profil, som er tidløst og tiltalende.
- Kjøretøyene skal være utstyrt med fast og automatisk lysanlegg
- Det skal være mulig å låse opp kjøretøy med mobil

- Kjøretøyene skal ha en funksjonalitet som gjør at de kan stå oppreist, f.eks. støtte
- Sykler skal være i henhold til krav av Forskrift om krav til sykkel av 19.02.1990, nr. 119
- Sykler skal ha lav innstigning og regulerbar setehøyde (uten bruk av verktøy)

Forhold som evalueres

- Kjøretøy og reservedeler som tåler alminnelig norsk klima gjennom hele året
- Motor med høyt moment for komfortabel bruk i ulikt terreng for ulike brukergrupper (gjelder både, el-sykkel og el-sparkesykkel)
- Batteri med god kapasitet og tilpasset ulike bruksmønstre (gjelder både, el-sykkel og el-sparkesykkel)
- Kjøretøyene skal i størst mulig grad være produsert av resirkulerte råvarer (plast, stål, aluminium mv.)
- Det er ønskelig med ekstrarfunksjonalitet for fraktemuligheter av bagasje, telefoner og annet
- Ruter vektlegger at leverandørene har et vedlikeholdsprogram som opprettholder tilbudt kvalitet

Leverandøren skal i sitt tilbud presentere prøver på de fysiske kjøretøyene som tilbys. Prøvene skal minimum være på prototypenivå. Leverandøren skal gi informasjon om leveringstidspunkt og forventet levetid og batteritid.

2.4. Utforming av ordningen

Ruter er opptatt av en kostnadseffektiv og brukervennlig ordning, som utformes og driftes slik at formålet beskrevet under pkt. 1.2. oppnås: *I løsningsforslaget, jfr. vedlegg 3, skal leverandøren beskrive sin tilnærming til utforming av ordningen, blant annet om den vil være stasjonsbasert, friflyt eller en hybrid mellom disse. Aspekter som også ønskes adressert i leverandørens vurderinger, er hvordan foreslått tilnærming ivaretar et ryddig bybilde, god trafiksikkerhet og framkommelighet også for myke trafikanter.*

2.4.1. Utplassering av stasjoner

Dersom det skal være en utplassering av stasjoner på offentlig grunn, skal dette skje i samarbeid mellom Ruter og leverandør.

Ruter henter inn innsikt i tilgang til kommunale areal som kan stilles til disposisjon for stasjoner og bidrar med innhenting av tillatelser for plassering av stasjoner på kommunal grunn, samt innsending av søknader. Det er leverandørens ansvar å sørge for den fysiske etableringen av eventuelle stasjoner, inkludert nødvendige infrastrukturelle tilpasninger.

Når det gjelder stasjoner på privat grunn, har leverandøren anledning til å søke samarbeid og inngå avtaler med private utbyggere og private eiendomsselskaper. Søknader på privat grunn er leverandørens ansvar.

Forslag til stasjonskart legges frem i løsningsforslaget, jfr. vedlegg 3.

2.4.2. Krav til utforming av stasjoner

En stasjon er et avgrenset areal hvor kjøretøyene kan plasseres. Stasjonene kan være av langvarig eller midlertidig natur. Utformingen av stasjonene skal godkjennes av Ruter.

Krav til eventuelle stasjoner:

- Alle typer kjøretøy som inngår i løsningen som er tilbudt av leverandøren skal kunne leveres på samme stasjoner

- Stasjoner skal være avgrenset med geofencing
- Materialene brukt til stasjonsutforming skal tåle alminnelig norsk klima gjennom hele året
- Det skal være mulig å hensette kjøretøy ved stasjonen, selv når eventuelle stativer er fulle

Forhold som evalueres

- Samtlige stasjoner bør ha et enhetlig uttrykk og være lett gjenkjennbare
- Kjøretøyene bør til enhver tid stå oppreist på stasjonene

Renhold av stasjonene er leverandørens ansvar.

Ved avslutning av kontrakten eller utskifting av eventuelle stativ, skal gamle stativ tas ned og avhendes på forsvarlig måte av leverandør.

Kravene og forhold som evalueres som fremkommer under pkt. 2.4.2 i det følgende skal redegjøres for i løsningsforslaget, jf. vedlegg 3, dersom stasjoner inngår i leverandørens forslag til ordningen.

2.4.3. Strøm til stasjoner

Dersom stasjoner trenger strøm, må leverandøren lage en oversikt over hvilke lokasjoner dette gjelder i løsningsforslaget, jf. vedlegg 3. Leverandøren bes her bl.a. beskrive alternative strømkilder og ev. krav til etablering av dette.

På stasjoner plassert på kommunal grunn, er det leverandøren som dekker strømforbruk i henhold til måler eller beregning.

2.5. Betalingsløsning og prisstruktur

Betalingsløsningene, både når det gjelder app, betalingsmåte og prisstruktur, samt hvordan brukerbetalingen skal prisreguleres skal redegjøres for i løsningsforslaget, jf. vedlegg 3.

Prisstrukturen skal sikre et attraktivt tilbud.

2.6. Krav til brukerinteraksjon

Kravene som fremkommer under pkt. 2.6 skal redegjøres for i løsningsforslaget, jf. vedlegg 3.

Krav til systemet for brukerinterface

- Leverandøren skal tilby en samlet brukerinterface for alle kjøretøy som inngår ordningen, med følgende egenskaper:
 - Rask og enkel registrering av brukerne
 - Rask og enkel innloggingsprosess for å låne eller levere kjøretøy
 - Eventuelle stasjoner skal vises i sanntid
 - Ledige kjøretøy skal vises i sanntid
 - Inkludere brukerbetaling som gir mulighet for betaling for sporadisk bruk og/eller turister/tilreisende
 - Være tilgjengelig på de mest utbredte plattformene
 - Inneholde en supportfunksjon, som chat eller likende
- Leverandør skal tilby en brukerservicetjeneste som brukerne kan henvende seg til.
- Leverandøren skal gi en beskrivelse av responstid ved feil på baksystem og appen samt systemets oppetid og tilgjengelighet.

Tilleggsfunksjonaliteter

- Digital forhåndsbooking av kjøretøy

- Forslag for hvordan brukeropplæring for både el-sykler og særlig el-sparkesykler kan tilbys og fremmes
- Forslag for hvordan bruk av sikkerhetsutstyr, f.eks. hjelm, kan fremmes

For å imøtekomme Ruters ambisjon om å integrere mikromobilitetsordningen mot sine tjenestepordefølje nevnt under pkt. 2.1, har Ruter behov for et grensesnitt for kommunikasjon med leverandørens digitale plattform og integrere mot fremtidige løsninger som Ruter ønsker å lage.

- Det skal i kontraksperioden utvikles et grensesnitt for integrering mot løsningen, som skal være eventbasert (CQRS)
- Leverandøren skal sammen med Ruter utarbeide en standard for hvordan integrasjonen mellom leverandørens og Ruters systemer skal se ut (metoder, notifications, datastrukturer m.m.). *Leverandøren skal i løsningsforslaget, jf. vedlegg 3. legge ved et overordnet forslag, samt redegjøre for hvordan oppetiden av systemene ivaretas.*
 - Standard for integrasjonen skal ferdigstilles i løpet av første halvåret 2020.
- Integrasjoner vil kunne omfatte grunnleggende funksjonalitet som å finne kjøretøyene, låse opp, levere, osv. samt mer avanserte funksjoner som betaling, varsling, uthenting av statistikk osv.
- Ruter må kunne hente ut egne data, og data om brukerne ved behov, f.eks. ved avslutning av avtalen
- Leverandørens plattform/løsninger for administrasjon av mobilitetsenheter skal være mulig å endre slik at man kan få en kontinuerlig utvikling og kan tilpasse integrasjonene til Ruters behov

2.7. Krav til deling av data og rapportering

Leverandøren skal dele data med Ruter og rapportere til Ruter i tråd med kravene nedenfor. *Kravene som fremkommer under pkt. 2.7 skal redegjøres for i løsningsforslaget, jf. vedlegg 3*

Krav til datadeling:

- Anonymiserte data som samles inn om blant annet brukermønstre, skal være åpent og gratis tilgjengelig for Ruter

Krav til rapportering:

- Leverandøren skal rapportere på:
 - antall turer foretatt
 - antall brukere
 - hvilke strekninger som benyttes (anonymiserte GPS data fra kjøretøyene)
 - hvor kjøretøyene hentes og leveres
 - dekningsgrad ved kollektivpunkter og større arbeidsplasser
 - nye stasjoner som inntre i ordningen: Etablert samarbeid med eksterne aktører og næringsliv
 - statistikk over skader og antall kjøretøy som ble fjernet fra tilbudet
 - statistikk over hendelser og klager som leverandøren har kunnskap om

2.8. Krav til kommunikasjon

Krav til kundekanal – kommunikasjon mellom brukere og leverandør

Leverandør er ansvarlig for all kommunikasjon med brukerne. Personell som er i direkte interaksjon med kunder må kunne forstå og kommunisere på norsk.

Kundekommunikasjon og kanaler som brukes skal redegjøres for i løsningsforslaget, jf. vedlegg 3.

Krav til kommunikasjon mellom Ruter og leverandør

Personell som er i direkte interaksjon med Ruter må kunne forstå og kommunisere på norsk. For å ivareta en god tjeneste til brukerne ser Ruter for seg jevnlig driftsmøter med leverandøren.

3. Drift- og vedlikehold

3.1. Drift

Leverandøren har et helhetlig ansvar for etablering, operasjonell drift, vedlikehold og videreutvikling av tilbudet. I driftsoppgavene inngår å sørge for et ryddig bybilde og god trafiksikkerhet. Leverandøren er forpliktet til å disponere over tilstrekkelig personell for å utføre drifts- og vedlikeholdsoppgaver og for å holde Ruter tilstrekkelig oppdatert om driftens tilstand.

Ruter stiller seg positiv til helårsdrift.

I løsningsforslaget skal leverandøren beskrive hvordan driftsoppgavene tenkes utført og om det er noe erfaring med drift i vintermånedene og konsekvenser/muligheter ved å eventuelt velge dette, jf. vedlegg 3.

Nattstenging, samt stenging i forbindelse med arrangementer/høytidsdager, kan etter avtale aksepteres for å unngå bruk i tidsrom som medfører ekstra risiko for skader/hæverk.

Parkering av kjøretøyene i uønskede områder skal begrenses ved bruk av geofencing av parkeringsområder.

3.2. Ombæring av kjøretøy

I løsningsforslaget, jf. vedlegg 3 skal leverandøren beskrive hvordan redistribusjon ivaretas, hvor lenge enkelte stasjoner kan forbli tomme etc. Det kan vurderes å legge til rette for muligheter for insentivløsninger for «motstrømstrafikk» av kjøretøyene for å redusere behovet for redistribusjon.

Kjøretøyene som utfører driftsoppgaver skal være utslippsfrie.

3.3. Skøtsel og skader, tap av kjøretøy

Leverandør skal foreta service- og vedlikehold som sørger for at kjøretøyene og eventuelle stasjoner til enhver tid er operative og i forskriftsmessig orden/stand til løpende bruk.

Eventuelle stasjoner og kjøretøy skal gi et generelt godt inntrykk. De skal være uten skader og godt rengjort.

Skade på materiell som representerer fare for person skal utbedres umiddelbart. Ved skade på kjøretøy skal disse fjernes fra tilbudet til brukerne. Fjernet kjøretøy skal så snart som mulig utbedres og settes inn i trafikk igjen. Kjøretøy som ikke kan repareres, skal fjernes fra tilbudet og avhendes på en miljøvennlig måte.

I løsningsforslaget, jf. vedlegg 3 skal leverandøren beskrive et vedlikeholdsprogram som ivaretar kravene oppført under pkt. 3.3.

4. Krav om bærekraftig drift

Ruter stiller krav om at produkter som inngår i leveranser skal produseres under anstendige arbeidsforhold og med respekt for menneskerettighetene. Leverandøren forplikter seg til å etterleve handlingsregler for leverandører (vedlegg 2). Handlingsreglene gir Ruter blant annet rett til å etterspørre informasjon om arbeids- og miljøforhold i hele verdikjeden til kjøretøy og batterier, og leverandør plikter å rette forhold som påpekes. Brudd på handlingsreglene anses som kontraktsbrudd.

Det er ønskelig at leverandøren ser på muligheten til å samarbeide med arbeidsmarkedsbedrifter for å drifte mikromobilitetsløsningen.

Videre skal leverandør ha et partnerskap med gjenvinningsaktør.

Kravene som fremkommer under pkt. 4 skal redegjøres for i løsningsforslaget, jf. vedlegg 3.

5. Videreutvikling av ordningen

Ruter ønsker innspill på videreutvikling av tilbudet innenfor den gjeldende kontraktsperioden. Dette gjelder utvikling som leverandør har under arbeid, eventuelt starter opp i nær framtid. Ett eksempel er utvikling av tilbudet som f.eks. kan gi økt funksjonalitet for brukerne, andre tekniske løsninger, betalingsløsninger, applikasjoner for bestilling, informasjon mv.

6. Avvikling

Etter avtaleperiodens slutt skal leverandøren vederlagsfritt nedmontere og borttransportere alt utstyr med tilknytning til tjenesten. Arealene skal istandsettes slik arealet var tidligere.

Vedlegg

Vedlegg 1: Bærum Case

Vedlegg 2: Ruters Handlingsregler

Vedlegg 3: Løsningsforslag